A°. 1856. N°. 228.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

DONDERDAG 25 SEPTEMBER.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* doen te weten, dat uit hoofde van noodzakelijke Herstellingen aan de Scheluwebrug, liggende aan het einde der Leuvehaven, over de Scheepmakershaven, de passage voor rijtuigen aldaar, te beginnen met Maandag den 29 September aanstaande, gedurende 10 à 14 dagen zal zijn afgesloten.

Rotterdam 24 *September* 1856.

De Secretaris STORM VAN 'S GRAVESANDE. De Burgemeester J. F. HOFFMANN.

Buitenland.

LONDEN den 23 september.

De *Globe* komt op sommige beweringen van de *Constitutionnel* ten opzigte der Engelsch-Fransche alliantie terug, en verzekert op nieuw dat die alliantie zoo hecht is als ooit, zoowel ten opzigte der Italiaansche zaken als van de overige staatkundige vraagstukken, welke naar onafhankelijke overtuiging, maar met gemeenschappelijke inzigten zullen behandeld worden.

— Te Portsmouth is een officiële staat der personen van alle rangen openbaar gemaakt, welke gedurende den laatsten oorlog zich in die zeehaven hebben ingescheept, of aldaar ontscheept zijn. Dat getal bedraagt ongeveer 150,000 en 7500 paarden. De generaal-majoor *Breton*, luitenant-gouverneur van Portsmouth, heeft eene bijzondere dagorder uitgevaardigd, om dank te betuigen voor de uitstekende wijze op welke de bezetting gedurende dat tijdvak zijne verpligtingen vervuld heeft.

— De kooplieden en reeders te Limerick wenden pogingen aan om met het nieuwe zeemanshuis dat aldaar gesticht zal worden eene zeevaartkundige school te verbinden, en hebben zich met dat doel tot de voornaamste zeehavens van het Vereenigd Koningrijk gewend, die met Limerick handel drijven, naardien dat plan meer van nationaal dan van plaatselijk belang is.

— De *Niagara*, die den 12 dezer van Halifax afvoer, brengt Noord-Amerikaansche berigten van vier dagen later dan [illegible] over. Indien [illegible] sommige dagbladen gelooven mag heeft kolonel *Fremont* zeer veel kans om tot de waardigheid van president der Staten benoemd te worden. In al de noordwestelijke Staten schijnt de meerderheid op zijne hand te zijn, ofschoon ook de heer *Buchanan* nog vele voorstanders heeft, terwijl de kansen van den heer *Fillmore*, den kandidaat der Know Nothings, bestendig verminderen, ook uit hoofde der onedelmoedige behandeling, door zijne voorstanders den kandidaat hunner tegenpartij aangedaan.

De heer *O'Smith*, van New-York, is tot minister der Regering van *Walker* in de Vereenigde Staten benoemd, maar het bestuur dier Staten heeft besloten hem niet te erkennen. Van hem is een voorstel afkomstig tot het sluiten eener leening van twee millioen dollars, onder verband der openbare landerijen in Nicaragua. Costa Rica gaat voort met zich tegen *Walker* te wapenen. De president *Mora* heeft een adres aan de burgers der Republieken van Centraal Amerika uitgevaardigd, om hen aan te manen alle vroegere geschillen te vergeten en zich tegen *Walker* te vereenigen.

PARIJS den 23 september.

Men spreekt van een bezoek dat de Keizer te Brest zou afleggen, om daar manoeuvres der vloot en proeven met vlottende batterijen bij te wonen.

De heer *de Rayneval*, de gezant van Frankrijk bij den H. Stoel, bevindt zich sedert eenige dagen te Biarritz, waar hij zich bij herhaling geruimen tijd met den Keizer heeft onderhouden.

— De Napelsche aangelegenheden blijven zeer de aandacht trekken. Men meent hier, dat de Koning van Napels de komst van het geallieerde eskader niet zal afwachten, maar reeds spoediger de door de Hoven van Londen en Parijs begeerde concessien doen zal. Tot de loopende geruchten behoort ook, dat de heer *von Hubner*, die zich thans te Napels bevindt, te Marseille wordt verwacht, om zich naar Biarritz te begeven en aldaar met den Keizer der Franschen te spreken. Anderen verhalen, dat, op verzoek van den heer *von Hubner*, de heer *Martini*. de vertegenwoordiger van het Weener Hof bij dat van Napels, die thans met verlof op reis is, spoedig naar zijn post zou terugkeeren, wanneer de beide Oostenrijksche diplomaten zouden beproeven welken invloed zij op koning *Ferdinand* zouden kunnen uitoefenen.

KEULEN den 23 september.

De aanwezigheid van den Deenschen gezant bij de Duitsche Bondsvergadering, den heer *von Bulow*, te Berlijn, staat, zoo als van daar geschreven wordt, met de zaak van den Sondtol in geenerlei verband, maar heeft alleen op het vraagstuk der Holsteinsch-Lauenburgsche domeinen betrekking.

— De Pruissische Bank heeft haar disconto op 6 per cent verhoogd.

— De Keizerin-Weduwe van Rusland zal hare reis naar Italië niet, zoo als eerst gezegd was, over Weenen, maar over Breslau, Dresden en Stuttgardt nemen, en reeds binnen weinige dagen in eerstgenoemde stad aankomen.

— De Keizer van Oostenrijk is, volgens per telegraaf ontvangen berigt, heden in den vroegen morgen uit Weenen naar Hongarije afgereisd. De heer *von Bulow* was van zijne particuliere zending teruggekeerd. De heer *von Budberg* zou waarschijnlijk in de eerste dagen van october bij den Keizer ten gehoore worden toegelaten om zijne geloofsbrieven over te reiken. De heer *Martini*, de vertegenwoordiger van Oostenrijk bij het Napelsche Hof, was naar zijnen post vertrokken.

BRUSSEL den 23 september.

In de gisteren gehouden eerste openbare zitting van het Congres voor de hervorming der tolwetten voerde eerst de heer *C. van der Maeren* het woord, om namens het Belgisch committé voor de hervorming van het douanestelsel het genoegen van dat committé te betuigen dat zijn doel bereikt was, nu zoo vele uitstekende mannen uit verschillende Landen zich vereenigd hadden, om vraagstukken te bespreken bij welke de geheele menschheid belang heeft. Daarna herinnerde hij de verklaring, in 1847 door het economisch Congres gedaan, dat namelijk de vrije handel eene behoefte der menschelijke maatschappij is en ten gevolge hebben zal: 1°, het verband tusschen de Volken te versterken, die, wel verre van aan elkander schattingpligtig te worden, zich onderling hulp zullen bieden; 2°, de voortbrenging uit te breiden en de nijverheid tegen de hevige schokken te beschermen, welke op de door verbodswetten beperkte markten onvermijdelijk zijn; 3°, het lot der arbeidende klassen te verbeteren, door mindere inspanning tegen meerdere genietingen te eischen, en 4°, eene bestendige oorzaak van ontzedelijking te vernietigen. De gebeurtenissen van 1848 hadden de voortzetting der taak van het committé belet, maar sedert vond het magtige bondgenooten en verspreiders zijner denkbeelden in de stoomkracht, den electrischen telegraaf, de magt der kapitalen en de groote tentoonstellingen van Londen en Parijs. Zelfs de hooge prijzen der levensmiddelen hebben tot de afschaffing van verschillende regten helpen medewerken en de Regeringen hebben gewedijverd om, in zoo ver de omstandigheden dat toelieten, de beginselen van den vrijen handel toe te passen. De spreker helderde dit laatste met velerlei voorbeelden op, deed daarna de namen der 24 gisteren benoemde vice-presidenten en der secretarissen voorlezen, waarna de leden van het definitief bureau hunne plaatsen innamen en de heer *Ch. de Brouckere* het voorzitterschap met eene korte redevoering aanvaardde, in welke hij onder anderen mededeelde in welke orde de verschillende punten zouden behandeld worden, te weten: mededeeling der hervormingen ten opzigte der zaak welke het geldt, in de verschillende Landen, gedurende de tien laatste jaren, van de openbare meening en van de verkregene uitkomsten; — onderzoek der hinderpalen welke zich in de verschillende Landen tegen de uitbreiding der internationale handelsbetrekkingen in den weg stellen; — onderzoek der middelen welke voorgeslagen zijn of zullen worden, om die hinderpalen uit den weg te ruimen of te verminderen; naar het beste middel om de hervorming in het stelsel der in- en uitgaande regten te weeg te brengen, — en onderzoek der meer bijzondere nieuwere tegenwerpingen tegen die hervorming, geput uit het beginsel van billijkheid, uit staathuishoudkundige beginselen, uit het belang der Volkeren, uit dat der arbeidende klassen, uit dat der beschermende takken van nijverheid en uit het belang der schatkist.

Nadat het eerste dezer hoofdpunten aan de orde gesteld was, verkreeg de heer *Elink Sterk*, lid der Staten van Zuidholland en afgevaardigde der maatschappij ter bevordering der nijverheid in de Nederlanden, het woord, om te betoogen dat Nederland ten opzigte der handelsvrijheid op een zoo goeden weg is dat het te dien opzigte veel van andere Natien te vorderen, maar weinig te belijden heeft. Toen Nederland met België één Koningrijk uitmaakte, was men in het bezit van het zoogenaamde beschermende stelsel, waardoor de zuidelijke provincien veel leden en vele takken van handel en nijverheid kwijnden, doch later won langzamerhand het liberale stelsel in Nederland veld, zoodat de wetgeving aldaar in dit opzigt de vergelijking kan doorstaan met alles wat in andere Landen is tot stand gebragt, terwijl dit steeds met toenemenden voorspoed is gepaard gegaan. De spreker somde nu achtereenvolgens al de maatregelen op, welke in het belang van handel en scheepvaart waren genomen en eindigde met de hoop te uiten dat andere Volken gelijken weg zouden bewandelen.

De heer *Matthyssens* (uit België) kon niet toegeven dat het Nederlandsche stelsel thans liberaal kon worden genoemd. Wel had Nederland, door de concurrentie met België gedwongen, zich genoodzaakt gezien dien weg in te slaan, doch waar het kon hield het nog aan het oude vast. Zoo bemoeijelijkt het den aanleg van nieuwe wegen van doorvoer, wanneer die de gemeenschap van Duitschland met Antwerpen zouden vergemakkelijken; hij doelde op de herhaalde weigering der concessie voor een weg van Dusseldorp naar Antwerpen over Roermond en op de weigering der concessie voor een weg van Antwerpen naar Venlo over Eindhoven, aansluitende aan den weg van Venlo naar Dusseldorp, terwijl de Nederlandsche Regering op hetzelfde oogenblik concessie verleent voor een spoorweg van Vlissingen naar Venlo. Wat nu de ontlasting van vreemde fabriekaten aanbelangt, op dit punt kon Nederland zich ligtelijk liberaal betoonen, daar Nederland geen industrieel Land is en dus bij de ontlasting der vreemde fabriekaten alleen de verbruikers bevoordeelde. De meeste bezwaren bragt de spreker in tegen de liberale scheepvaartwetten in Nederland, daar deze alleen liberaal in schijn waren, doch bij nader onderzoek bleken allerbeperkendst te wezen; wilde men toch in waarheid liberaal zijn, dan moest men ook de vrije concurrentie toelaten van het buitenland wat betreft den handel en de scheepvaart voor de producten van Java, doch de buitenlandsche vlag blijft daar nagenoeg geheel uitgesloten en de reden daarvan moest worden gezocht in het bestaan der Nederlandsche Handel-Maatschappij, welke sedert hare oprigting in 1824 de nationale vlag steeds beschermde en de vreemde uitsloot. De gevolgen van een zoodanig stelsel zijn gemakkelijk na te gaan, en daarbij is het voldoende den kwijnenden toestand van Nederlands handel en zeevaart in 1824 met den tegenwoordigen bloei daarvan te vergelijken. Wel is waar heeft de Nederlandsche Regering, bij het nieuwe contract met de Handel-Maatschappij van 1853, het vroeger uitgeoefend monopolie eenigermate verzacht, maar nog op verre na niet zoo veel als men zou mogen wenschen. De spreker vroeg welk voordeel de buitenlandsche handel en zeevaart, bij een zoodanig stelsel, van de in Nederland daargestelde hervormingen trekken konden? Als buitenlandsche schepen zich bij de Maatschappij aanbieden wordt hun het contract met de Regering tegengeworpen; als zij voortbrengselen met vrije bestemming uit een vreemd Land willen inladen worden zij aan de betaling der differentiële uitvoerregten onderworpen, en wat des meer is. Hij kon niet begrijpen hoe de heer *Elink Sterk* een zoodanig stelsel vrijgevig had kunnen noemen.

Nu verkreeg de heer mr. *Reepmaker*, secretaris der Kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam, het woord. Hij zeide dat de heer *Sterk* de goede zijde van het Nederlandsch douanenstelsel vertoond had, maar meende den heer *Matthyssens* erkentelijk te moeten zijn dat deze ook de minder gunstige zijde daarvan had geschetst. De herwaarts gekomen Nederlanders waren dan ook overeengekomen het niet te verheelen dat hun koloniaal stelsel groote hervormingen vereischte, voor welke daar te Lande eene sterke partij bestaat. Op de vraag, nog geene zes maanden geleden door den Minister van Kolonien gedaan, of het geen tijd was de wetgeving op Java te hervormen, heeft de Kamer van koophandel te Rotterdam bevestigend geantwoord en beweerd dat men de differentiële regten van lieverlede moet verminderen, opdat andere Landen met de Nederlanders in concurrentie mogen kunnen treden, en ook tot aanwakkering der Nederlandsche fabriekanten, die nog zeer achterlijk zijn. Verder gaf deze spreker eenige ophelderingen wegens de differentiële regten op Java. Het meerendeel der producten van Java is het eigendom der Regering, en deze geeft er natuurlijk de voorkeur aan die naar Amsterdam en Rotterdam te doen komen. Wat de overige voortbrengselen betreft, die bijzonder eigendom zijn, het is waar dat een differentieel regt, met het oog op de verzending naar Amsterdam of Rotterdam, bestaat, maar dat regt is zeer onbeduidend en voor twee der hoofdartikelen reeds verminderd. Ook zijn in 1850 alle vlaggen gelijk gesteld. Ten opzigte van het koloniaal stelsel is men niet zoo ver gegaan, maar ook te dien opzigte zijn de voorstellingen overdreven geweest. Van de mededingende vlaggen zijn nog alleen de Fransche, Belgische en Spaansche niet met de Nederlandsche gelijk gesteld, en zulks omdat in die Landen nog differentiële regten bestaan en zij de voorwaarden der wederkeerigheid niet vervuld hebben, die tot verwerving der gelijkstelling met de nationale vlag vereischt wordt. — Voorts zeide de spreker het een en ander ten opzigte der Nederlandsche Handel-Maatschappij, en deed onder anderen opmerken dat het reeds vijf en twintig jaren geleden is dat de laatste premie voor het bouwen van schepen is betaald en meer dan zestien jaren dat de privilegien der Maatschappij aanmerkelijk zijn verminderd. Geen reeder bedient zich meer van de schepen der Maatschappij dan als hij daarin voordeel ziet. Ook in de vrachten heeft vermindering plaats gehad. De spreker besloot zijne rede ongeveer met deze woorden: „Derhalve, mijnheeren, is er ten opzigte onzer volkplantingen het een en ander te verrigten, en de Regering zoowel als de Natie zijn daarvan overtuigd. Men heeft, zoo als gij gezien hebt, reeds iets gedaan, men heeft de vreemde met de Nederlandsche vlag gelijk gesteld. Men kan niet alles te gelijk doen, maar het zal van lieverlede volgen."

De heer *Winkworth*, gedelegeerde der Maatschappij voor kunsten, nijverheid en handel te Londen, erlangde nu het woord, doch verzocht verlof zijn in het Fransch overgezet betoog door den heer *Jottrand* te doen voorlezen, waarop deze dit stuk mededeelde, hetwelk strekte om aan te toonen, dat de vrijheid van handel in alle Landen de voortbrengende kracht der Natie heeft vermeerderd, terwijl het beschermende stelsel het tegendeel uitwerkt.

De heer *Herz*, uit Hamburg, voerde aan, dat voor den handel te Hamburg het beginsel van vrijheid is erkend, doch voor de nijverheid niet, terwijl de handel zeer bloeijend is en de nijverheid kwijnt.

De heer *Cherbuliez*, gedelegeerde der Zwitsersche Bondsvergadering, betoogde dat het liberale handelsstelsel in Zwitserland voortsproot uit den aard van den bodem en uit den aard zijner staatkundige constitutie.

De heer *Figuerola*, gedelegeerde van den Minister van finantien in Spanje, verklaarde ten volle in te stemmen met de stellingen van het Congres van 1847; hij juichte sterk het beginsel van vrijen handel toe.

De heer *Agie*, voorzitter der Kamer van koophandel te Antwerpen, bestreed de bewering, dat België de denkbeelden van vrijen handel vijandig was. Hij stelde ten slotte voor te verklaren dat in strijd zijn met de beginselen van den vrijen handel: 1°, alle beperking in den verkoop der voortbrengselen van den grond in de kolonien; 2°, alle differentiële regten van uitvoer van producten geheven, hetzij uit hoofde van de vlag, hetzij uit hoofde der bestemming; 3°, alle hoogere belasting in de kolonien op de Europesche fabriekaten uit hoofde van hun oorsprong of hunne wijze van invoer, en 4°, alle voorkeur van vlag, aan de agenten der Regeringen opgelegd voor het overvoeren der goederen.

De zitting werd hierop gesloten, nadat nog mededeeling was gedaan van verschillende ingekomen voorstellen, strekkende: 1°, tot instelling eener internationale vereeniging voor de hervorming der in- en uitgaande regten; 2°, tot het uitloven van een prijs voor den uitvinder der luchtvaart; 3°, tot het vestigen eener permanente commissie te Brussel, tot verbreiding der stellingen van vrij verkeer, en 4°, tot het verleenen van morele kracht aan het ontwerp eener vereeniging tusschen Spanje en Portugal wat de in- en uitgaande regten betreft.

Heden hield het Congres zijne tweede zitting en zette, na de voorlezing der belangrijkste bij het committé van zamenstelling ingekomen brieven, de behandeling van het eerste der punten, namelijk de handelswetgeving der verschillende Landen, voort. De heer *Scialojo*, afgevaardigde uit Sardinië, hield eene lofrede op den vrijen handel en toonde de voordeelen daarvan met voorbeelden uit zijn eigen Land aan. Na hem spraken de heeren *Arrivabene* voor eene maatschappij in Toskane, *J. Garnier* en *Wolowski* voor Frankrijk, *Gust* voor België en dr. *Bamberg* voor het Tolverbond. Het tweede punt, dat der hinderpalen, werd behandeld door den heer *Duprat*, die den aard dier hinderpalen aanwees, en door den heer *van den Broeck*, die de handelsvrijheid voor den landbouw en vooral den vrijen invoer van steenkolen en ijzer verlangde. Na hen toonde de heer *Mullendorf* uit Verviers aan hoe de nijverheid dier stad zich bij het vervallen der bescherming meer had ontwikkeld. De heer *Oliveira*, lid van het Engelsch Lagerhuis, voorzitter der vereeniging tot vermindering der regten op de wijnen, bragt de grieven zijner landgenooten tegen de bijna met uitsluiting gelijkstaande tarieven te berde, welke in Engeland nog op sommige vreemde wijnen drukken, terwijl de heer *Bohn*, een voornaam Londensch uitgever, over de noodzakelijkheid sprak om den boekhandel van de hinderpalen te bevrijden die de verspreiding van boekwerken nog belemmeren. Ten slotte is een groot aantal voorstellen gedaan en in handen der daartoe benoemde commissie gesteld.

— Heden zijn de september-feesten alhier aangevangen, welke veel minder luisterrijk beloven te zijn dan anders, daar het nog zoo korten tijd is geleden dat hier groote feesten werden gevierd, wanneer velen, die anders de september-feesten komen bijwonen, zich herwaarts hebben gespoed; het weder is bovendien de feestviering niet gunstig. Nadat heden morgen ten acht ure een salvo van 21 kanonschoten was gelost, werd ten tien ure in de Gudula-kerk eene lijkdienst gecelebreerd voor de in september 1830 in den strijd omgekomenen, na afloop waarvan de kompagnie jagers met muziek voorop eene hulde ging brengen aan het gedenkteeken voor de in 1830 gesneuvelden op de Place des Martyrs.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 24 september.

Heden morgen zijn verschillende leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal bij den Koning ten gehoore toegelaten.

— Z. M. heeft heden in een bijzonder gehoor ontvangen den kapitein ter zee *Wolterbeek*, kommandant van de MERAPI, met welken bodem Z. K. H. de Prins van Oranje Hoogstdeszelfs buitenlandsche reis heeft gemaakt.

— Gedeputeerde Staten van de provincie Zuidholland hebben bij resolutie van 23 dezer bepaald: 1°, dat de verkiezing van een lid der Provinciale Staten voor het hoofdkiesdistrict Brielle, ter vervanging van den heer mr. *A. M. de Rouville*, die in 1862 zou hebben moeten aftreden, zal plaats hebben op dingsdag den 7 october aanstaande, en 2°, dat, indien er eene herstemming mogt worden vereischt, deze zal plaats hebben op dingsdag den 21 october aanstaande.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 25 dezer bestaan uit de vaudevilles *On demande un gouverneur* en *Simple Histoire* en de opéra *Bonsoir M. Pantalon*.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van woensdag 24 september.*

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het ontwerp-adres in antwoord op de Troonrede en wel vooreerst over de algemeene strekking.

De heer *Bieruma Oosting* zegt dat het werk der commissie op hem geen gunstigen indruk heeft uitgeoefend. Hij kan zich niet met de algemeene strekking van het ontworpen adres vereenigen; hij zegt dat het adres is gedeeltelijk een weerklank op de Troonrede en gedeeltelijk een zelfstandig adres. De redenaar betwist der Kamer geenszins de bevoegdheid om een zelfstandig adres aan te bieden; er kunnen omstandigheden zijn, waarin dit noodig is, maar in de gegeven omstandigheden had hij liever een weerklank verkozen. Dan ware de Kamer op een onzijdig standpunt gebleven, en had later de handelingen der Regering kunnen goed- of afkeuren, naar mate zij die handelingen beoordeelde. Zijn indruk is dat dit adres getuigt van vooringenomenheid tegen het Ministerie; hij vindt dit onbillijk, ongegrond, niet overeenkomstig de belangen des Vaderlands. Hij wil niet medewerken om een votum van wantrouwen tegen dit Ministerie uit te brengen. Hij treedt niet op als verdediger van hetzelve. Hij wil neutraliteit, des noods eene gewapende neutraliteit ten opzigte van het Ministerie. Als onverhoopt het oogenblik daar ware, dat er gevaar mogt zijn, dan zal de Kamer kracht genoeg hebben om dat te bestrijden. Zal er de strijd nu strekken tot heil des Vaderlands? Wat zal er het gevolg van zijn? Zal eene verandering van Ministerie of eene ontbinding der Kamer tot voordeel van Nederland strekken? Geeft dit niet tot nadeelige schokken aanleiding? De laatste maanden hebben bewezen hoe vele zaken onafgedaan zijn gebleven, hoe veel tijd is verloren gegaan door eene verandering van bestuur. Zijns inziens heeft het Volk regt meer te vragen dan gedurig twisten over beginselen, en de Kamer zelve behoort daartoe geene aanleiding te geven.

De heer *de Brauw* is ook tegen de strekking van het adres; hij gaat verder dan de vorige spreker, hij vindt er een toon in, dien het voorzigtiger is niet uit te drukken. Hij vindt er in meer de taal eener Vertegenwoordiging, die in eene Republiek tot den President spreekt, dan wel die van eene Vertegenwoordiging die tot den Koning spreekt. In de Troonrede wordt gesproken van de liefde des Volks voor den Koning en zijn Huis, nu onlangs weder ondervonden. In het eerste concept van het adres was dit geheel met stilzwijgen voorbijgegaan en eerst later is daarop eenig antwoord gebragt. Hij vindt dat er een koude toon heerscht op de uitdrukking, die in de Troonrede voorkomt. Hij heeft ook in het adres gevonden vooringenomenheid tegen het Kabinet, ja wantrouwen vóór er nog eenige daad gekend werd. En zonder dat ook hij zich nu reeds als verdediger van hetzelve wil opwerpen, wil hij ook geen wantrouwen doen blijken, dat nog niet gebleken is verdiend te zijn. Hij vindt dat men zich op een hoogen toon moed heeft willen inscherpen, als een bevreesd kind; hij vindt voorts in het adres afwijkingen en uitlatingen van hetgeen in de Troonrede voorkomt. Het zou hem leed doen, dat zoodanig adres van deze Vergadering zou uitgaan.

De heer *de Kempenaer* is mede tegen de algemeene strekking van het ontwerp-adres. Men moet in het oog houden dat hier de geheele Kamer spreekt tot den Koning en dan vindt hij het antwoord ongrondwettig en onvoegzaam, waarbij hij vooral op het oog heeft het slot van § 3 en de §§ 5 en 6.

De heer *van Deinse* zegt, dat het ontwerp-adres zijne goedkeuring niet zal wegdragen, omdat het alle teekenen van hartelijke welwillendheid en vertrouwen mist, waarbij hij alleen wijst op de § over het onderwerp van het lager onderwijs.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* kan zich ook niet vereenigen met de algemeene strekking van het adres; er komen wel in de Troonrede zinsneden voor, waartegen ook hij bedenkingen heeft, maar hij wil daarom nog niet den toon, die in dit adres heerscht. Men moet, zijns inziens, het Ministerie uitnoodigen om van zijne bedoelingen te doen blijken. Hij heeft de aftreding van het vorig Ministerie betreurd en hij brengt hulde aan de afgetreden Ministers; hij noemt den Minister van Binnenlandsche Zaken dengeen, die geheel het vertrouwen der Kamer genoot. Er is misschien eene specialiteit, waarmeê hij niet overeenstemt; maar zal hij daarom nu reeds wantrouwen aan den dag leggen, dit zou tot verwarring kunnen leiden. Hij wil hier ook toepassen het: wacht op onze daden. De Ministers zijn bekend als kundige en achtenswaardige mannen; hij zou het betreuren als zij geene goede voordragten deden en daardoor weder eene ministeriële crisis ontstond. Hij wenschte te vernemen, of er wat de beginselen betreft zoo veel verschil tusschen de vorige en de tegenwoordige Ministers bestaat, en of het alleen eene verandering van personen is.

De *Minister van Justitie* is bereid om aan het verlangen van den vorigen spreker te voldoen, om eenige inlichtingen te geven nopens de aftreding van het vorige en de optreding van het tegenwoordig Kabinet en tevens nopens het politiek stelsel van het tegenwoordig Ministerie. Wat het eerste punt aangaat, zou de Regering zich kunnen verschansen achter het Koninklijk prerogatief, en alzoo zeggen, dat de Koning van zijn prerogatief gebruik gemaakt heeft. Maar de Regering is te zeer geneigd om in goede verstandhouding met de Kamer te leven, en zij weet ook, dat de Kamer het Koninklijk prerogatief eerbiedigt, zoodat zij niet nalaten wil de gevraagde inlichting te geven. Bovendien, het Ministerie eerbiedigt evenzeer het regt der Kamer, om, naar parlementaire gebruiken, eenige inlichtingen te vragen en te ontvangen. Op den voorgrond plaatst de Minister, dat hij niet mededeelen kan wat vooraf mogt zijn voorgevallen, dat hij ook in vele bijzonderheden niet treden kan en dat de Kamer zijne behoedzaamheid zal eerbiedigen. Zijne mededeelingen komen hierop neder. De afgetreden Minister van Buitenlandsche Zaken had reeds in het vorige jaar den wensch geuit, om uit het Ministerie te treden. Hij heeft dien wensch na de sluiting van den vrede bij herhaling kenbaar gemaakt. Dat verzoek werd in handen gesteld van den Raad van Ministers, die geadviseerd heeft om het gevraagde ontslag, dat op geheel personele redenen gegrond was, toe te staan. De Raad van Ministers heeft echter van die gelegenheid gebruik gemaakt, om, zoo Z. M. meende dat daardoor de aftreding van het Ministerie noodig mogt worden, te kennen te geven dat de Ministers hunne portefeuilles ter beschikking van den Koning stelden.

In dien tijd ontstond de vraag, welke houding door de Regering zou worden aangenomen, ten aanzien van het vraagstuk van het onderwijs, omdat Z. M. levendig getroffen was over de bezwaren, die door velen tegen de voorgenomene regeling van het onderwijs waren ingebragt, en omdat Z. M. bij herhaling had te kennen gegeven, dat, al wierd de aanhangige wet ook door de Kamers aangenomen, Z. M. zwarigheid zou moeten maken daaraan zijne Koninklijke sanctie te geven. Z. M. heeft dan ook, in tegenwoordigheid van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie, den wensch geuit, dat een middel gezocht worde, om die gewigtige zaak in dier voege te regelen, dat niemands geweten worde gekwetst, zonder af te wijken van het beginsel der gemengde school, waaraan sedert 1806 de Natie gehecht is. Op zaturdag 14 junij jl. werd hij, Minister, bij Z. M. ontboden en heeft HD. goedgevonden den bedoelden wensch te herhalen en dien duidelijk uit te drukken en hem den last op te dragen een nieuw Ministerie te vormen, dat gezind zou zijn aan 's Konings wensch te gemoet te komen, om de bestaande bezwaren van velen zooveel mogelijk te bevredigen en naar middelen daartoe strekkende om te zien. Hij heeft gemeend zich aan het vertrouwen des Konings niet te mogen onttrekken en eene vereerende taak op zich te nemen, die ten oogmerk had aan Zr. Ms. innigen wensch te voldoen.

Intusschen heeft het Z. M. behaagd op maandag 16 junij jl. nog eene poging aan te wenden, om zonder een nieuw Ministerie te vormen zijnen wensch bevredigd te zien. Uit dien hoofde werd er een Kabinetschrijven aan de Ministers gerigt, waarbij hun gevraagd werd of zij nog geneigd waren aan Zr. Ms. wensch te voldoen. Ten gevolge van een misverstand is dit schrijven niet tijdig genoeg in den Ministerraad ontvangen. Inmiddels was zijn mandaat tot vorming van een nieuw Ministerie ingetrokken. Er was evenwel dien dag een Ministerraad gehouden, en ofschoon de Kabinetsbrief daarin niet ontvangen werd, bleek het echter officieus, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken het onmogelijk achtte op zijn standpunt aan den wensch des Konings te voldoen. Dit werd des avonds aan Z. M. kenbaar gemaakt, die toen goedgevonden heeft hem spr. den last tot het vormen van een nieuw Ministerie terug te geven, welke taak hij toen hervat heeft. Het is dus door zijne tusschenkomst aan de welwillendheid van zijne ambtgenooten te danken, dat het tegenwoordig Ministerie is zamengesteld. Hij zal niet treden in eene ontwikkeling van de moeijelijkheden en benaauwdheid welke hij bij de vervulling van die taak heeft ondervonden. Zoo hij iemand iets kwaads wilde of had toe te wenschen, hij zou moeten verlangen dat hem zoodanige last wierd opgedragen. Hij verheugt zich intusschen dat hij zijne taak heeft kunnen volbrengen. In hoeverre hij er in geslaagd is een Ministerie zamen te stellen, dat de goedkeuring en de ondersteuning van de Kamer zal mogen verwerven, zal eerst later kunnen blijken. Bij de gedane mededeelingen moet hij nog dit voegen, dat de vorige Minister van Justitie steeds verklaard heeft, dat hij ten aanzien van het vraagstuk nopens het onderwijs geheel deelde de meening van zijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken en dat hij geheel de gedragslijn volgde, die nopens dat punt door zijn ambtgenoot was aangenomen. Ten opzigte der redenen, die andere Ministers bewogen hebben hun ontslag te nemen, acht hij zich niet geregtigd in ontwikkeling te treden, want dit zou aanleiding geven tot blootlegging van geheel personele consideratien, terwijl hij zich niet bevoegd acht in hunne geheimen te treden en ze openbaar te maken. Ziedaar hetgeen hij zeggen kan nopens de aftreding van het vorig en de optreding van het tegenwoordig Ministerie. De reden daarvan was geheel gelegen in de questie van het onderwijs en in den wensch des Konings, om alsnog te beproeven aan de gemoedsbezwaren van velen te gemoet te komen. De tegenwoordige Raadslieden der Kroon hebben zich bereid verklaard mede te werken te onderzoeken, of het mogelijk zijn zal den wensch des Konings te verwezenlijken. Die mogelijkheid wordt geacht aanwezig te zijn.

Wat nu aangaat de politieke rigting van het Kabinet, er wordt geene geheel splinternieuwe politiek door hetzelve bedoeld. De gedachte des Konings was een denkbeeld van verzoening om zoo mogelijk bestaande bezwaren op te heffen. De politiek van het Kabinet moet dus geheel in verband beschouwd worden met den wensch des Konings. Dit Kabinet behoort, krachtens zijn oorsprong en wording, te volgen eene lijn van verzoenende staatkunde; niet in den zin van transactie en accomodatie, maar in den geest van eene staatkunde, die vermag wonden te heelen, redenen van tweespalt op te heffen. Het wil dat doel bereiken door zich te stellen op den grond en op het terrein van de erkentenis van actuele waarheden. Het meent, dat er alleen overeenstemming kan bestaan door de feiten aan te nemen, zoo als die aanwezig zijn, den werkelijken toestand der feiten te beschouwen. Die politiek kan krachtig zijn door de erkenning van ware bestaande toestanden. Het Kabinet verlangt dus niet te zijn exclusief, want juist het exclusivismus zou in strijd zijn met het stelsel van verzoening. Het beoogt geen aansluiting aan politieke partijen, maar het wil zich zelf boven de partijen stellen. Het wenscht allen te doen zamenwerken in het goede en ware om alzoo het ware heil van het Vaderland te bevorderen. Die politiek kan dus niet zijn reactionnair; zij zou dan strijden met eigen beginselen, met eigen oorsprong, die gegrondvest is op de erkenning van de waarheid en van de actualiteit der toestanden. Het Kabinet kan niet meer terug wenschen wat actueel niet meer bestaat of bestaan kan. Hij heeft alzoo de rigting gekenmerkt, die het Ministerie wenscht te volgen.

In hoeverre het op de ondersteuning zal mogen rekenen, zal later moeten blijken. Hij weet het, woorden van menschen worden niet genoegzaam geacht om wantrouwen weg te nemen. Dit Ministerie, moet hij toch zeggen, is zoo ver verwijderd van de ontwerpen, die men veronderstelt, dat juist de groote gehechtheid aan onze grondwettige instellingen, juist de groote eerbied, dien het daarvoor heeft, het zich heeft doen onthouden om daarvan in openbare stukken te doen blijken. Als door mannen van eer de eed wordt afgelegd van de Grondwet te zullen handhaven, dan mag men in Nederland aan dien eed geloof hechten, zonder dat het noodig zij, dien telkens in openbare stukken te herhalen. Hij verklaart dat er bij dit Kabinet geen gedachte bestaat om een haar breed van de Grondwet af te wijken. Zal dit Kabinet nu bij magte zijn, zijne taak te volbrengen, en in staat zijn den Koning en het Vaderland te dienen, dat zal in vele opzigten afhangen van de Kamer en van de medewerking en de ondersteuning, die het hier zal ondervinden. Dit meent hij er te moeten bijvoegen, het Ministerie zal kracht toonen, krachtig werken, niet alleen eene kracht die uit zich zelve voortspruit, maar eene die op hoogere kracht steunt.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* zegt den Minister dank voor de gedane mededeeling en verheugt zich daartoe aanleiding te hebben gegeven. Het blijkt nu, dat het beginsel van verzoening, door dit Ministerie voorgestaan, volstrekt niet strijdig is met het beginsel van apaisement, door het vorig Ministerie aangenomen.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* verdedigt het ontwerp-adres; de commissie meende zich dit jaar, met het oog op de omstandigheden, op een meer zelfstandig standpunt te moeten plaatsen, meenende zij alzoo in den geest van de meerderheid der Kamer te handelen. De redenen, welke de commissie hebben bewogen het adres zóó op te stellen, liggen in den staatkundigen toestand des Vaderlands, wat hij meer preciseert door een terugblik op het gebeurde in de jongste maanden; hij herinnert de optreding van het vorig Ministerie en den gang van hetzelve en hoe er volkomen homogeniteit tusschen hetzelve en de meerderheid der Kamer bestond omtrent de hoofdbeginselen der wet op het lager onderwijs; hoe de verkiezingen de meerderheid in dien geest versterkten en hoe een Ministerie in den geest der minderheid optrad toen de verkiezingen nauwelijks waren afgeloopen, wat algemeene verbazing

wekte; hij herinnert verder hoe het nieuwe Ministerie terstond de sluiting der Zitting uitlokte, te midden der ophooping van werkzaamheden en zonder dat men iets omtrent de inzigten der Ministers had vernomen; nu verliepen drie maanden, er verschenen rapporten, circulaires enz. en zoo naderde de tijd der opening van de tegenwoordige Zitting; in de Troonrede kwam niets voor omtrent de verandering van Ministerie, maar zij liet in het midden de bedoeling van hetzelve omtrent het onderwijs; het petitionnement wordt echter vermeld en nu is de groote vraag: moet de Kamer zwichten? De commissie heeft gemeend, dat hier geene aarzeling te pas kwam, maar een ernstig, bezadigd, maar krachtig antwoord moest worden gegeven.

De beraadslagingen worden gesloten.

De algemeene strekking van het ontwerp-adres wordt daarna in stemming gebragt en aangenomen met 47 tegen 20 stemmen.

Voor stemmen de heeren *van Akerlaken*, *Hoynck van Papendrecht*, *van der Veen*, *Wijbenga*, *de Poorter*, *Wintgens*, *Sloet tot Oldhuis*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Jespers*, *Westerhoff*, *Taets van Amerongen*, *Blaupot ten Cate*, *Reinders*, *van Bosse*, *Beens*, *Zijlker*, *Meylink*, *van Eck*, *Godefroi*, *de Lom de Berg*, *L. D. Storm*, *Bots*, *van der Poel*, *Luyben*, *Dommer van Poldersveldt*, *Anemaet*, *Dirks*, *Slicher van Domburg*, *Strens*, *Rochussen*, *Dullert*, *van Wintershoven*, *Hengst*, *Thorbecke*, *van Nispen van Sevenaer*, *van der Linden*, *Sander*, *Nolthenius*, *Meeussen*, *Bosscha*, *Gevers Deynoot*, *Vegelin van Claerbergen*, *van Hoëvell*, *de Limpens*, *van Zuylen van Nyevelt*, *Heemskerk* en de voorzitter *van Goltstein*.

Tegen stemmen de heeren *Hoekwater*, *de Kempenaer*, *Mackay*, *Bieruma Oosting*, *van Rappard*, *van Deinse*, *Kien*, *van Reede van Oudtshoorn*, *Stolte*, *Groen van Prinsterer*, *Schimmelpenninck van der Oye*, *van Franck*, *Elout van Soeterwoude*, *van Heiden Reinestein*, *Baud*, *van Foreest*, *Hoffman*, *van Lynden*, *de Brauw* en *Delprat*.

Vervolgens worden de § § 1—5 na eenige discussie goedgekeurd, waarop de beraadslagingen over § 6 tot morgen worden uitgesteld.

De zitting wordt daarop gesloten.

ROTTERDAM den 24 september.

In de zaal der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* alhier had heden een aangenaam feest plaats, dat door een zeer talrijk publiek werd bijgewoond, en wel het jaarlijksch examen van de leerlingen der muziekschool van den heer *F. T. van Gelder*.

Het smaakvol zamengestelde programma bevatte in twee afdeelingen een 18tal nommers, wier meerendeels zeer verdienstelijke uitvoering op nieuw het bewijs leverde van de groote en onvermoeide zorgen, die door den heer *van Gelder* voortdurend aan het onderwijs worden besteed en waardoor zijne inrigting aan haar algemeen nuttig doel blijft voldoen. In de uitvoering der studien van *Cramer* werden door de meergevorderde leerlingen proeven van vlugheid en technische vaardigheid gegeven, die telkens met daverende toejuichingen werden bekroond, terwijl de voordragt der *sonates* van *van Beethoven*, waarvan twee met viool-begeleiding van den jongen heer *van Gelder*, een *grand duo de concert* van *Garia*, alsmede een *potpourri* (uit *la Favorite*) van *Cramer* blijken gaven van wel geslaagde studie en degelijke muzikale kennis. Blijkbaar was dit maal minder gelet op effect makende stukken, dan wel op de zoodanige, die berekend waren om de opgenoemde vruchten, door zorgvuldig en grondig onderwijs verkregen, in het oog te doen vallen. Al deze stukken werden dan ook met warme toejuiching ontvangen. Wij zouden ons bestek te buiten gaan, door bij afzonderlijke nommers stil te staan, hetgeen ook overbodig te achten is, omdat, indien al de uitvoering van eenig nommer niet aan des onderwijzers regtmatige verwachting beantwoordde, dit alleen moet toegeschreven worden aan de natuurlijke spanning die de jonge lieden bevangt, omdat zij niet gewoon zijn voor het publiek op te treden. Nadat het programma was afgeloopen, hield de heer *van Gelder* eene korte rede, waarbij hij voornamelijk de ouders en betrekkingen der kinderen dank zeide voor het hem geschonken groote vertrouwen, hetwelk ten zeerste sprak uit het allézins ruime bezoek dat zijne schoolinrigting voortdurend mogt ondervinden; hij beval zich ook voor den volgen cursus aan en ging vervolgens over tot het uitdeelen der prijzen, onder welke zich een aantal kostbare en fraai gebonden muziekwerken bevonden. Daarna betraden twee lieve kinderen de estrade, die den heer *van Gelder* uit naam van zijne gezamenlijke leerlingen, als blijk van erkentelijkheid, een kostbaar geschenk aanboden, bestaande in eene fraaije vergulde pendule, zinnebeelden der muziek voorstellende. Zeer geroerd dankte de onderwijzer voor de hem betoonde onderscheiding in gepaste bewoordingen, waarna met de keurige uitvoering van de ouverture uit *le Barbier de Seville* à 6 m. op 10 piano's, dit eenvoudige maar aangename feest eindigde.

— Bestuurders van het Haagsche Genootschap tot verdediging van de Christelijke Godsdienst hebben in hunne zitting van 16 dezer aan den heer *C. J. Trip*, superintendent en oudsten predikant bij de Hervormde gemeente te Leer in Oost-Friesland, als schrijver eener Hoogduitsche verhandeling over *het verschijnen van Gods Zoon onder het Oude Testament*, den uitgeloofden eereprijs toegewezen.

— Te Schoonhoven is onlangs eene scheepswerf opgerigt tot het bouwen van zeeschepen, onder directie van den scheepsbouwmeester den heer *J. J. G. Korndörffer*. Thans is in aanbouw een fregatschip, groot minstens 390 lasten, en hetwelk gevoerd zal worden door kapitein *N. J. van der Worm*. De kosten van aanbouw en uitrusting zullen plus minus *f* 100,065 bedragen, verdeeld in 100 aandeelen.

— De hooggeleerde heer dr. *H. C. Millies*, laatstelijk hoogleeraar aan het Luthersch seminarium te Amsterdam, en bij Zr. Ms. besluit van 16 april ll. tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der bespiegelende wijsbegeerte en letteren aan de Utrechtsche Hoogeschool benoemd, heeft eergisteren dat ambt aanvaard, met het houden eener redevoering: *de Litterarum Orientalium cum theologia Christiana necessitudine*, dat is: over het verband der Oostersche letteren met de Christelijke Godgeleerdheid.

— Ll. vrijdag heeft te Goes eene zamenkomst plaats gehad tusschen den hoofd-ingenieur van den waterstaat *Beijerinck*, geadsisteerd door den ingenieur *Conrad*, met directeuren van het middel van straten en zandwegen, benevens heeren burgemeesters van Kruiningen, Schore en Wemeldinge, ter overweging der belangen van de communicatie in dat eiland, voor zoo veel die verandering zal ondergaan door de daarstelling van het kanaal. Door de voorlichting van den hoofd-ingenieur schijnen al de punten, welke ter sprake zijn gekomen, zeer bevredigend voor het algemeen belang vastgesteld. In eene dien zelfden dag gehouden bijeenkomst met de directie der Breede Watering, verneemt men dat mede al de punten, aan bezwaar dier directie onderhevig, zijn verevend, zoodat beide zamenkomsten tot eenen gewenschten uitslag hebben geleid.

— Men verneemt dat de Kamer van koophandel en fabrieken te Middelburg dezer dagen besloten heeft tot het indienen van een adres aan Z. M. den Koning tot ondersteuning van het door den heer *D. Dronkers* ingediende request, waarbij eene subsidie wordt gevraagd voor het daar te stellen havenkanaal van Vlissingen naar Middelburg. Wanneer deze pogingen, welke naar alle waarschijnlijkheid ook door de Kamers van koophandel en fabrieken van Vlissingen en Goes zullen worden ondersteund, met gewenscht gevolg mogen bekroond worden, laat het zich aanzien dat dit, niet alleen voor de provincie Zeeland maar voor den handel in het algemeen belangrijk werk, binnen korten tijd zal kunnen verwezenlijkt worden.

— Bij arrest van het Provinciaal Geregtshof in Limburg van den 18 dezer is *P. P. Kessels*, wegens aanwervingen van Pruissische deserteurs voor het Engelsch vreemdenlegioen in de Krim, op grond van art. 3 der wet van den 12 december 1817 (*Staatsblad* n.° 33) in verband met de cartel-overeenkomst tusschen de Duitsche Bondsstaten van den 10 februarij 1831, tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren en in de kosten veroordeeld. De stiefzoon van den veroordeelde, die als medepligtige in de zaak was betrokken, omdat hij de convooijen geworvenen, per stoomboot van den heer *van Bergen*, naar Rotterdam vergezelde, en ze aldaar aan een huis overgaf, dat voor de verdere expeditie naar Engeland zorgde, is bij hetzelfde arrest vrijgesproken, bij gebrek aan genoegzaam bewijs, dat hij met de bestemming dier personen bekend was.

— Op de ll. maandag te Zalt-Bommel gehouden paardenmarkt waren 326 paarden aan de lijn. Door de Utrechtsche paardenmarkt waren er weinig Fransche kooplieden, meer Duitsche. De beste paarden boven de vier jaren golden tusschen *f* 400 a *f* 500. Voor een derde halfjarig werd te vergeefs *f* 310 geboden.

— Den 19 dezer is van de werf van den heer *E. H. Meursing* te Hoogezand te water gelaten het gekoperd en kopervast schoenerschip genaamd *Helmers*, gevoerd zullende worden door kapitein *A. Messen*, en dadelijk daarop de kiel gelegd voor het schip *Emilie*, beiden voor rekening van de heeren *R. van Buren & Co.* te Rotterdam.

— Van den 13 tot en met den 19 dezer zijn 37 runderen in de provincie Friesland aan de besmettelijke longziekte gestorven, en 39 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, afgemaakt, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 januarij dezes jaars 4025.

— De waterhoogte te Arnhem was den 23 dezer 1,44 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 23 dezer 7 voet 6½ duim Keulsch peil (7 voet 5 duim Rijnlandsch).

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 24 September.

OVERLEDEN: C. M. Bourguignon, d., 1 j. — C. H. Grashoff, d., 3 j. — C. de Hoogh, wed. P. Passeux, 51 j. — C. C. Burcksen, d., 3 m. — C. Hardenbol, wed. J. Stolk, 81 j. — C. F. Diesch, z., 3 m. — C. van Renterghem, z., 4 j. — A. Brand, d., 15 j.

BEVALLEN: J. F. Rombouts, geb. Groenewegen, z. — M. Timmers, geb. van der Horst, z. — P. Groen, geb. de Jong, d. — S. L. A. Le Gué, geb. van Houten, z. — G. P. van der Pluym, geb. Beening, z. — J. J. van Tongeren, geb. Kooy, d. — E. B. Marree, geb. Beelen, z. — J. M. van Asperen, geb. van Beest, z. — A. M. Klop, geb. Metzelaar, z. — G. Dasberg, geb. de Vries, z. — S. van Ommeren, geb. van Oostendorp, d. — C. Lodder, geb. van Deursen, z. — A. M. T. Meijer, geb. van Duyl, z. — D. A. M. Friethoff, geb. de Buck, d. — W. Annokké, geb. Berkel, z. — W. Knol, geb. van der Waal, z. — J. van Hengel, geb. de Vroome, d.

GEHUWD: B. P. Boekhout, jm., 39 j., met E. Jonker, jd., 26 j. — C. Dekker, jm., 34 j., met J. van Luipen, jd., 31 j. — W. F. Putter, jm., 21 j., met J. van Zijl, jd., 26 j. — J. G. Geering, weduwen., 29 j., met G. van den Berg, jd., 32 j. — J. C. van der Pol, jm., 25 j., met M. Ferra, jd., 21 j. — A. Seybel, jm., 29 j., met A. Beker, wed. van J. A. Blekman, 41 j. — D. J. van Staveren, jm., 25 j., met E. Vissers, jd., 23 j. — H. van Oers, jm., 23 j., met M. W. Vester, jd., 23 j. — M. Diener, weduwen., 48 j., met H. Dubbe van Linde, wed. van H. Stegman, 44 j. — P. F. Schumann, jm., 26 j., met A. M. L. Göppinger, jd., 21 j. — A. Broer, jm., 27 j., met M. J. Korendijk, jd., 26 j. — P. van der Hout, jm., 25 j., met F. M. D. Geerhold, jd., 28 j. — W. Anderson Miltner, jm., 25 j., met J. A. de Jager, jd., 23 j. — H. van der Wel, jm., 25 j., met A. J. Ponsen, jd., 21 j. — C. la Porte, jm., 53 j., met M. Jones, jd., 44 j. — J. Schellenberg, jm., 26 j., met J. B. van den Handel, jd., 19 j.

230ste Staats-Loterij.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Vijfde Klasse, 3de Lijst: N.° 8715, 14193 en 15058 ieder *f* 1000. N.° 3477 en 16929 ieder *f* 400. N.° 15134 *f* 200. N.° 964, 1747, 1878, 6108, 6329, 8125, 8740, 10917, 11215, 12523, 12892, 16870 en 17494 ieder *f* 100.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 24 sept. Gearriveerd *Giraffe* (st.) van Londen. — Vertrokken *Columbine* (st.) en *Earl of Auckland* (st.), beiden n. Londen en *Sea Horse* (st.) n. Hull; Z. ten W., hard, — O.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *de Schelde*, van Reede, n. Buenos-Ayres; *Julie*, Sieh, n. Grangemouth; *Vesta*, Cunningham, naar Leith, en *Snip*, Strijbos, naar ......

BRIELLE 24 sept. Vertrokken *Norfolk* (st.) n. Goole; *Irwell* (st.) naar Hull, en *Rainbow* (st.) n. Londen; W. Z. W.— O. ten Z.

MAASSLUIS 24 sept. (W. Z. W.) Niets gepasseerd.

BROUWERSHAVEN 24 sept. (W. — Z. O.) Gearriveerd *de Hoop van Capelle*, J. R. Bok, van Batavia naar Dordrecht.

ZIERIKZEE 22 sept. Gearriveerd *Chase*, Hill, van Newcastle, laatst van Veere.

MIDDELBURG 22 september. Aan het strand onder de gemeente Domburg is eergisteren aangespoeld eene plank met den naam *John Scott*, en denzelfden dag te Westkapelle een naambord waarop *Pioneer*.

TEXEL 23 sept. Gearriveerd *Nina* (st.) van Grangemouth.

TEXEL 24 sept. Gearriveerd *Pegasus*, Hofker, van Curaçao.

ZEILKLAAR te NIEUWEDIEP *Amazone*, Abbink, naar Hong Kong; *Admiraal de Ruyter*, Tjebbes, naar Padang; *Laurentius & Emilia*, Knappert, naar Batavia; *Arnoldina Catharina*, de Jonge, en *de Snelheid*, Henning, beiden naar Suriname, en *Petrea*, Osborne, naar New-York.

VLIE 22 sept. (N. W.) Gearriveerd gisteren *Stoomvaart* (st.) van Hamburg; *Harburg* (st.) van Harburg, en *Jacob*, Moenes, van de Noordzee (met 21 lasten haring); heden twee schepen, de namen onbekend. — Vertrokken gisteren niets; heden *Fellowship*, Lewis, n. Sunderland; *die Ostsee*, Trettin, naar Engeland; *Paul Friedrich*, Fenger, naar Pernau; *Oldambt*, Kamminga, naar Libau; *Minerva*, Jacobsen, naar Kopenhagen; *Axel*, Kjönning, naar Noorwegen, en *Prosper*, Stege, op avontuur.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te KONSTANTINOPEL 9 sept. *Stad Sluis*, Ets, van Triest; 10 dito *Petronella*, Addens, van Rott.; 11 *Josina Louisa*, Bakker, van Amst., en *Nijverheid*, Fijn, van Antwerpen; 12 *Hilke*, Wey, van Taganrog. — Te PATRAS 3 sept. *Annechina Gezina*, Smit, v. Triest; 11 dito *Californië*, van der Valk, van Cephalonia. — Te CORFU 14 september *Annechina*, van der Wijk, van Amst. — Te CAGLIARI 13 sept. *Eliza*, de Boer, van Rott. — Te MESSINA 4 september *Maria*, Cafiero, en te TRIEST 20 dito *Antje*, Nieveen, beiden van Amsterdam. — Te GENUA 19 sept. *Maria*, Molenaar, van Antwerpen.

Te SAVANNAH 3 sept. *Canton*, Wooster, van Rotterdam. — Te HAMBURG 21 sept. *Emkina*, Loots, van Texel; 22 dito *Gouverneur Baron van Zuylen van Nyevelt*, de Jong, van Alicata en Messina, en *Vrouw Anske*, van der Veen, van Burnt Island. — Te KIEL 20 sept. *Martha*, Mugge, van Kopenhagen. — Te TRAVEMUNDE 21 sept. *Friederike*, Janssen, v. Newcastle. — Te DANTZIG 18 sept. *Vrouw Grietje*, Pekelder, van Rendsburg, *Harmina*, Kroon, van Flensburg, *Afina Agatha*, Mulder, en *Vrouw Maria*, Kuiper, beiden van Amst.; 19 dito *Dina Immechina*, de Jongh, van Rotterdam, *Vriendschap*, de Boer, v. Amst., en *Hendrika Ellida*, Oorburg, van Horsens. — Te PILLAU 20 sept. *Johannes*, Steffens, van Amst., en *Annette Cathalina*, Kramer, van Newcastle. — Te BOLDERAA 13—15 sept. *Anna Arendina*, Pott, van Amst., en *Jacoba Allida*, van der Laan, van Grimsby; 16 dito *Spruit*, Pott, van Kopenhagen, en *Gezina Wilhelmina*, Dokman, van Lubeck; 17 *Margaretha*, Koster, van Bergen; 18 *Allida Petronella*, Potjewijd, van het Nieuwe Diep, en *Rederinden*, Holst, v. Amst. — Te HELSINGFORS vóór 1 sept. *Sofia Magdalena*, Sundquist, van Amst. — Te GOTHENBURG 15 sept. *Jantina Frouwina*, Duin, van Zwolle, en *Vriendschap*, Wijbes, van Amst. — Te KOPENHAGEN 19 sept. *Harmonie*, Mulder, van Inverkeithing, en *Allida Catharina*, van der Wal, van Leith.

Vertrokken:

Van MARSEILLE 18 sept. *Monnikendam*, Veldhuis, n. Cette. — Van ABBEVILLE 15 sept. *de Hoop*, Jonkhoff, naar Elseneur. — Van ANTWERPEN 21 sept. *Alpha*, Eelsingh, naar Kroonstad. — Van HAMBURG 21 sept. *Eendragt*, Schuitema, n. Riga. — Van BREMERHAVEN 20 sept. *Willemina*, Glim, n. Elbing, en *Vrede*, Hazelhoff, naar Odensee; 21 dito *Vier Gebroeders*, Wijnstok, naar Rotterdam. — Van BOLDERAA 13—15 sept. *Catharina Johanna*, Geelmuyden, *Christian Agathon*, Boe, *Vriendschap*, Visser, *Alexandrine*, Niemann, *Ellen Cathrine*, Nielsen, en *Jonge Gerrit*, Hazewinkel, alle zes naar Holland, *Beurs van Amsterdam*, Basberg, naar Elseneur, en *Geelida*, Nip, n. Stockholm; 16 dito *Arentina Roelfina*, Boon, naar Elseneur. — Van NERVA 13 sept. *Johanna Wilhelmina*, de Groot, naar Dordrecht. — Van KROONSTAD 14 sept. *Harmonie*, Kayzer, en 15 dito *Jantje*, van Wijk, beiden naar Stettin; 16 *Noord-Holland* (st.), Blad, naar Amsterdam.

UITGEKLAARD: Van PHILADELPHIA 4 september *Coronia*, Kramer, naar Wilmington. — Van NEW-YORK 4 sept. *J. M. Hicks*, Crowell, en *Panama*, Hanson, beiden naar Rotterdam.

KONSTANTINOPEL 15 sept. De Ned. brik *Plancius*, kapitein W. W. Rotgans, van Galatz vertrokken met eene lading maïs, is lek alhier binnengesleept door de Engelsche brik *Brothers*, zijnde in de Zwarte Zee door het volk verlaten gevonden.

Het Nederl. kofschip *Albert van Panhuys*, kapit. D. J. van der Ley Wz., van St. Petersburg n. Engeland, te LANDSCRONA binnen, heeft den 18 sept. na volbragte reparatie de reis voortgezet.

In de SOND gearriveerd: 19 sept. *Esse*, Sanders, van Rotterdam naar Werder; *Wilhelmine*, Meijer, en *Gezina*, Bekkering, beiden van Antwerpen, en *Zwaantje Cornelia*, Bleeker, van Newcastle, alle drie naar Koningsbergen; *Ena Elisabeth*, Bossmak, van Bordeaux, *Welvaart*, Ekamp, en *Jacobus*, van Deest, beiden van Newcastle, alle drie naar Petersburg; *Antje Witsenborg*, Hangelbroek, van Amsterdam, *Eersteling*, Wunderlich, van Schiedam, en *Gesina*, Panjer, van Randers, alle drie naar de Oostzee; *Groot Zeewijk*, Homan, van Liverpool naar Riga, en *Else*, Kruse, van Batavia naar Zweden; — 20 sept. *Vertrouwen*, Dekker, v. St. Davids, en *Gironde* (st.), van Emmerik, van Rotterdam, beiden naar Petersburg; *Willem*, Steffens, van Schiedam, *Vrije Fries*, Arema, van Poole, en *Granaat*, van Driesten, van Falmouth, alle drie naar de Oostzee; *Hendrika*, Huisman, naar Koningsbergen, en *Grietje de Groot*, Mulder, naar Stockholm, beiden van Londen; *Maria Beerta*, Roosjes, v. Bristol naar Riga; *Jansje*, Pik, van Rotterdam n. Rügenwalde; *Christina*, Bekkering, van Antwerpen naar Dantzig; *Friso*, Duintjer, v. Londen naar Stettin, en *Prinz Albert*, Megow, van Rotterdam n. Libau; — 21 sept. *de Marne*, Beukema, en *Geertje*, Pomper, van .....

AALBORG 19 sept. Volgens berigt van Nykiöbing is aldaar met zeeschade binnengeloopen het Nederl. kofschip *Margrietha Antina*, kapit. Jager, van Amst. naar St. Petersburg, zijnde in aanzeiling geweest; heeft het roer gebroken, is lek en de lading koffij, katoen, haring enz. door zeewater beschadigd.

TONNINGEN gepasseerd: 17 sept. *Gustaaf Willem*, Kaszens, v. Londen naar Stettin; 18 dito *Maria*, Scholtens, van Londen naar Wyburg; 19 *Battruida*, Leuning, van Hartlepool naar Rendsburg.

Engeland.

Te LONDEN gearriveerd 22 sept. *Valerius Lodewijk*, Harkema, van Galatz, en *Broedertrouw*, Pot, van Koningsbergen; — in lading *Amelia & Ann*, Crabtree, naar Amsterdam; — uitgeklaard 20 *Anna*, Kramer, naar Konstantinopel, en *Vier Gezusters*, Blok, n. Koningsbergen; 22 *Loevestein*, Bödeker, n. Batavia. Ter reede van BRIDLINGTON 20 *Triton*, Graham, van Dordrecht naar Shields. Te FALMOUTH 21 *Juffer Garrelts*, Kiers, van St. Petersburg; 22 *American*, Lawson, van Akyab, en *Christina*, Costa, van Bahia, beiden om order; — vertrokken 20 *Louise Roelofvine*, Struik, naar Liverpool; 21 *Helena Maria*, Hitman, n. Bridgewater. Te QUEENSTOWN 19 *Johannes*, Kuiper, v. Ibralla. Van LEITH vertrokken 20 *Hendrika*, Boswijk, n. St. Davids. Van BONESS 19 *Crest of the Wave*, Hayhow, naar Rotterdam. Van GRANGEMOUTH 20 *Stephens*, Thomson, n. Amst. Van NEWCASTLE uitgeklaard (tot 20) *Vrouw Jantina*, Mulder, n. St. Petersburg, *Froukje*, van der Wal, n. Koningsbergen, *Catharina Elisabeth*, Nuisker, naar Lissabon, *Gezina Jantina*, Alberts, n. Weile, *Allida Sinnige*, Dik, n. Stockholm, en *Vasco de Gamà*, Sap, naar Rio-Janeiro.

Het schip *Fame*, kapit. Doughton, van Liverpool naar Dordrecht, te HOLYHEAD binnen, heeft den 20 sept. de reis voortgezet.

FALMOUTH 23 sept. Binnengeloopen *Petrus Jacobus*, de Jonge, n. Genua, en *Courier*, Legger, naar Lissabon, beiden van Amsterdam. Gearriveerd gisteren *Dolphijn*, Hazewinkel, v. Jackmel (n. Antwerpen); heden *Coral Isle*, Laverick, van Akyab, om order, en *Dorothea Christina*, Poelman, van Ibralla (n. Leith). — Vertrokken gisteren *Edith*, Ericksen, (van Taganrog) n. Rotterdam.

Te COWES gearriveerd 22 sept. *Kepler*, Wiegmann, van Batavia, en is naar Bremen verzeild.

De Ned. schooner *Antje*, kapit. Schaafsma, van Harlingen naar Fernambuck, was den 19 sept. op de hoogte van BEVEZIER.

Te RAMSGATE binnengeloopen 22 sept. *Admiraal Ver-Huel* (st.), van Rotterdam naar Havre, om water en steenkolen in te nemen

De schooner *Magnus Troil*, kapit. Garrod, van Boness n. Rott., is in de Baai van ALDBOROUGH binnengeloopen, doch heeft den 21 sept. de reis voortgezet.

Gepraaid:

Den 29 julij, op 1 gr. 50 min. ZB. en 21 gr. WL., een schip, komende van Dordrecht, toonende 3den onderscheidingswimpel met n.° 3962, vermoedelijk de *Flora*, kapit. A. A. van der Wijck, van Dordrecht naar Hong Kong.

Den 10 augustus, op 13 gr. 20 min. NB. en 25 gr. WL., *Prinses Amelia*, W. Groeneveld, van Rotterdam naar Batavia.

Den 10 augustus, op 15 gr. 7 min. NB. en 26 gr. 15 min. WL., gezeind een Nederl. schip, toonende 3den onderscheidingswimpel met n.° 1856, zijnde de *Honigby*, kapit. A. M. van Marion, van Rott. naar Batavia, alles wel aan boord.

Den 14 sept., op 48 gr. 47 min. NB. en 18 gr. 41 min. WL., *Mississippi*, J. Allen, van Rotterdam naar Boston.

Door kapitein J. A. Bok, van Batavia te Brouwershaven binnen: Den 12 augustus, op 12 gr. NB. en 23 gr. 45 min. WL., *Atlas*, B. Bakker Gz., 27 dagen reis hebbende van Rotterdam n. Batavia. — Den 13 augustus, op 14 gr. 19 min. NB. en 26 gr. 15 min. WL., *Soerabaija*, A. M. Swarts, van Rotterdam naar Batavia. — Den 21 september, N. W. van Lesard, *Maasstroom*, F. Mellema, van Newcastle naar Hong Kong.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

DANTZIG, het Nederlandsch Kofschip *Marianne*, kapitein *B. B. Vlas*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

KAAP HAITI, het extra snelzeilend Hanoversch Barkschip *Verden*, kapit. *C. W. Kopperman*. Adres bij *Kuyper, v. Dam en Smeer.*

KONINGSBERGEN, het Deensche Schoenerschip *Ane Catharine*, kapitein *P. Claussen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

NEW-YORK, het Amer. Clipper-Fregatschip *North Sea*, kapitein *C. G. Delano*. Adres bij *Wambersie en Crooswijck* en *Kuyper, van Dam en Smeer.*

St. PETERSBURG, het Deensche Schoenerschip *Courier*, kapitein *H. A. F. Thomsen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

STETTIN, het Nederl. Kofschip *Tjakkina*, kapitein *T. L. van Sluis*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

TRIESTE, het snelzeilend Nederl. gekoperd Schoenerschip *Eduard*, kapit. *L. de Boer*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

VALPARAISO, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Fregatschip *Oldenbarneveld*, kapitein *A. Meyboom*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Te Amsterdam:

BOMBAY, het Nederl. gekoperd Barkschip *Alida Maria*, kapitein *J. de Vries*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Beursberigten.

PARIJS den 24 September.

Frankrijk 3 pc. 69. 20. Spanje 1¼ pc. 24¼; Binnenl. 3 pc. 39.

MADRID den 23 September.

Spanje 1¼ pc. 25⅝; dito 3 pc. 40⅜.

LONDEN den 24 September.

De Geconsolid. 3 pc. 93⅞ a 94. Rusland 5 pc. 108; dito 4½ pc. 97. Spanje 1¼ pc. 24⅝ a ⅞; dito Buitenl. 3 pc. 43¾ a 44; dito Cert. 5⅝ a ⅞; dito Amort. 6⅜ a ⅞. Mexico 3 pc. 22⅞ a ⅛. Grenada 3 pc. 22¾ a 23; dito Uitgest. 7¼ a ¾. Holland 4 pc. 98; dito 2½ pc. 64¼.

WEENEN den 23 September.

Nationale Metalliek 5 pc. 82; Metalliek 5 pc. 81. Wissel Londen *f* 10. 07. Zilver 5¼.

ANTWERPEN den 24 September.

Spanje 1¼ pc. 23¾; idem Binnenl. 3 pc. 38⅝. Metalliek 5 pc. 77⅜.

AMSTERDAM den 24 September.

				Laagste koers.	Hoogste koers	Geblev. koers.
Nederl.,	Werkelijke Schuld	2½	pCt.	61 3/16	62	61¾
»	dito dito	3	»	73	73¼	73⅜
»	dito dito	4	»	93¼	93¼	93⅜
»	Amort.-Syndicaat	3½	»	89⅞		
»	Handel-Maatschappij	4½	»	130¾	131½	
»	O. I. Leening	4	»	93½		
»	Leen. Holl.-Spoorweg	4½	»			
»	Rijn-Spoorweg	4½	pCt.			
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4	»			
Frankr.,	Certificaten	3	»			
Rusland,	Obl. bij *Hope & Co.*	5	»	101¼	101⅝	101⅝
»	dito dito 1828/29	5	»	101	101¼	
»	Cert. dito 1831/33	5	»			
»	dito dito 1840	4	»	82¼	82⅝	82¼
»	dito bij *Stieglitz*	4	»	82	82¼	82
»	dito » dito Nieuwe	5	»	91¼	91¼	
»	dito » dito 1855 dito	5	»	90 15/16	93¼	93
»	dito te Londen	4½	»			
»	Certific. van Assign.	6	»	62⅜		
»	Inschr. dito	6	»			
Polen,	Aand. 1835, *fl.* 300		*f*			
»	Obligatien	4	pCt.			
Spanje,	Buitenlandsche	1¼	»	23 15/16	24	23 15/16
»	dito	3	»			
»	Binnenl. a *f* 1000	3	»	38¼	38 7/16	38¼
»	Amortisable Schuld			6⅝		
»	Bewijzen van Coupons			5 11/16	5⅝	
Oostenr.,	Obl. bij *Goll & Co.*	5	pCt.			
»	dito dito	4	»			
»	dito Metall. Oude	5	»	72¾	73	72 15/16
»	dito Nieuwe bet. te Amst.	5	»	81¾	82¼	82
»	dito Nation. Metalliek	5	»	74⅜	74⅞	74⅝
»	dito Metall.	2½	»	37⅝	37⅞	
»	Weener Aand. *fl.* 250	4	» *f*			
Belgie,	Certificaten	2½	»			
»	dito bij *Rothschild*	2½	»	50 7/16		
Portug.,	Oblig.	3	»	43⅝	43⅝	43¾
»	dito Uitgest.		»			
Venez.,	Obl.	4½	»	28⅝	29¼	
»	Uitgest.	1¼	»			
Grenada,	Oblig.	3	»	20¼	20 11/16	
»	Uitgestelde			6⅝	7	
Mexico,	Oblig.	3	pCt.	21	21 1/16	
»	dito Onbepaalde	3	»	21	21 1/16	

Oostenrijksche Bankactien *f* 1210, *f* 1215. Griekenl., Oblig. Geldl. 1825, 5 pc., 4⅞. Brazilië, Geldl. 1824, £ 100, 5 pc., 98⅝. Ecuador, 1855, £ 100, 1 pc., 14⅝; idem Onbep. 14⅝.

Beleening 4½ pc. Prolongatie 5 pc. Disconto 4½ pc.

De Beurs was heden zeer ongunstig gestemd; zoowel Hollandsche als Oostenrijksche fondsen werden weder veel lager afgegeven. Overigens waren handel en variatie weinig beduidend.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland 2½ pc. 61⅞. Spanje 1¼ pc. 23⅞; dito Binnenl. 3 pc. 38 5/16. Oostenrijk Metall. 5 pc. 72⅞.

ROTTERDAM den 24 September.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 61⅝ l. k., 62 h. k., 61¾ gebl. k.; idem, 4 pc., 93¼ l. k., 93¼ h. k. Spanje, Oblig., 1¼ pc., 24; Binnenl. a 6/m., 3 pc., 38¼. Portugal, Oblig. te Londen, 3 pc., 44. Rusland, Oblig. bij *Stieglitz*, 1855, 5 pc., 92¾ l. k., 93 h. k., 93 gebl. k. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 37 7/16; idem, Rente te Amsterdam, 5 pc., 82¼ l. k., 82⅜ h. k., 82⅜ gebl. k.; Nationale, 5 pc., 74⅝ l. k., 75⅛ h. k., 75⅛ gebl. k.

Met weinig affaires waren onze Binnenl. fondsen, zoo Integralen als 4 % Werkel. Schuld, 1 % lager. Ook de meeste Buitenl. zijn niet onbelangrijk in prijs teruggegaan, ofschoon de stemming, die aanvankelijk zeer flaauw was, einde beurs minder ongunstig bleef.

Marktberigten.

SCHIEDAM den 24 September.

GRANEN. Verkocht: Rogge 145, 144 ℔ Archangel *f* 260, *f* 257 6/w. Gerst 126 ℔ Libau *f* 305 3/m., en 128 ℔ Manheim *f* 245 6/w.

MOUTWIJN .... per Ned. Vat zonder Fust *f* 24. — } zonder
GENEVER .... » » » » » - 29. 50 } de
AMST. PROEF .... » » » » » - 30. 00 } belasting.

AMSTERDAM den 24 September.

GRANEN. Tarwe ruim prijshoudend met redelijken handel aan cons.: 127 ℔ O. Withonte Pools. *f* 530; 129 ℔ bonte dito *f* 500. 125 ℔ Withonte dito *f* 495; 128 ℔ Roodbonte dito *f* 470; 120 ℔ bonte dito *f* 450; 133 ℔ Cubanka *f* 380, *f* 385; 124 ℔ Norder *f* 425. Gedroogde Rogge *f* 3 hooger; ongedroogde onveranderd; 121 ℔ Pomm. *f* 270; 120 ℔ Amerik. *f* 285; 118 ℔ Petersburger *f* 250. Gerst *f* 4 a *f* 6 hooger: 114 ℔ Deensche *f* 260; 106 ℔ N. Vriesche Winter *f* 215. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN ons. Koolzaad: Groninger £ 81 a 83; Haarlemm. *f* 15; Waard en Groet *f* 15. 30. Lijnzaad in een doen; 107, 108 ℔ Archa *f* 315; 118 ℔ Bessarabisch *f* 357½. Raapolie traag; op 6/w. *f* 51½; vlieg. *f* 50; 1 Oct. *f* 49¾, ¾ a ½; 1 Nov. *f* 49½ a ¼; 1 Dec. *f* 49¼. Lijnolie flaauw; op 6/w. *f* 41½; vlieg. *f* 40 a *f* 39¾; 1 Oct. *f* 39¾. Hennepolie op 6/w. *f* 46½; vlieg. *f* 45. Raapkoeken per 1040 st. *f* 93 a *f* 95. Lijnkoeken per 104 st. *f* 9¼ a *f* 10.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 24 September.

RIJST. Uit de eerste hand heden afgedaan de lading per *Batavia*, bestaande uit ca. 5200 b. Necransie a *f* 7¼ en 3800 b. Larong a *f* 7.

TABAK. Heden zijn verkocht 34 v. Maryland per *Arnold Böninger*, en 22 v. dito per *Leila*.

AMSTERDAM den 24 September.

KRUIDENIERSWAREN. In de gisteren gebouden veiling zijn 210 vjs. Krenten tot 85 a 120 c. verkocht; 54 vjs. dito tot *f* 20⅝ a *f* 21⅜ verk.; 69 b. Komijn tot *f* 15¼ a *f* 16¼ verk.; 25 b. Anijszaad tot *f* 15⅜ gedeeltelijk verk.; 26 b. Tapioca tot *f* 9⅜ gedeeltelijk verk.; 200 doozen Sultana Rozijn tot *f* 25 opgeh., en 15,000 ledige Gonjes tot *f* 10 a *f* 10¼ verkocht.

Nog zijn gisteren in veiling verkocht 2762 fardeelen CASSIA VERA van 15 tot 26 c.; de partij van 2000 fard. werd slechts gedeeltelijk verkocht a 26 c.

LONDEN den 23 September.

KOFFIJ. Native Ceylon in dezelfde verhouding: 100 b. goed ord. van vroegere invoer werden heden verkocht tot 53/ per cwt. Veilingen waren niet bekend. Ca. 100 v. Plantation dito ord. midd. a midd. bedongen 62/ a 64/. — RIJST. Blank Bengaal 3 a 6 d. hooger. In veiling zijn 2050 z. tot 10/6 a 11/ geplaatst, zijnde midd. — DACCA GRAIN. 3000 z. ord. a midd. Madras zijn opgehouden tot 10/ a 10/6. 25 tiersj. Carolina Amerik. gepeld bedongen 24/. Twee zeilende ladingen Madras, de eene groot 8000 z., uitvoer van April, en de andere groot 9000 z., uitvoer van Julij, zijn beide verhandeld tot 10/6. Gisteren namiddag zijn nog 14,000 z. Ballam Moongky en Pinky Madras tot 9/9, benevens nog 6000 b. Rangoon tot 10/ afgedaan. Voor eene lading Moulmain op levering is geboden 11/. Heden is nog eene partij van 3000 z., meestal Moulmain, verkocht tot 9/9 a 10/. — KATOEN met zeer vaste markt. Gisteren na beurs zijn nog 600 b. Suratte en heden 1400 b. afgedaan. — SALPETER met goede vraag op volle prijzen. — METALEN. Schotsch IJzer 72/. Zink £ 27. 17. 6 a £ 28. Banca Tin flaauw en genoteerd op 134/. — TALK vaster. P. Y. C. in loco 51/3, op Oct. 50/3, op de drie laatste maanden 49/9. — OLIEN. Lijn in loco 41/, op de volgende maand 39/, Raap zonder verandering, Kokos lager gestemd en genoteerd op 46/ a 48/, voor prima Palm goede a fijne op 44/ a 45/. — SUIKER. Voor W. I. soorten sluit de markt fermer op de prijzen van ll. Vrijdag met redelijke omzettingen. Geraffin. met matige vraag. De notering van bruine Lompen is 55/.

LIVERPOOL den 23 September.

KATOEN. Sedert Vrijdag 1/16 a ⅛ d. hooger, bij omzettingen van 10,000 b. — GRANEN met veel omzettingen. Tarwe 3 d. per bushel lager en Meel 1/ per vat. Andere soorten zonder verandering.

ANTWERPEN den 24 September.

KATOEN. Tot volle prijzen is heden veel omgegaan; onder anderen 210 b. Mobile per *Golden Eagle*, 138 b. per *Sea Lark*, 256 b. Louisiana per *Pyramid*, benevens 50 b. Georgia. — TALK. Heden werd bekend de verkoop van 5000 kil. Inlandsche. — Over het algemeen heeft de markt een kalm aanzien. — GRANEN. Over het algemeen stil. De verkoopen welke bekend zijn bestaan uit 1200 hect. Amerikaansche Rogge tot fl. 9 per 70 kil. Van disponibele Inlandsche zijn twee partijtjes gedaan tot fl. 9¼.

STOCKHOLM den 16 September.

GRANEN. Tarwe werd naar kwaliteit Rth. 32 a 40 genoteerd. Zweedsche, waarvan slechts kleine hoeveelheden ter markt waren, Rth. 36 a 39. Goede en wigtige kwaliteit van Stettin werd met Rth. 41 betaald. Rogge in loco flaauw en dalende. Goede Russis. kwaliteiten gelaten tot Rth. 17¼, Nieuwe ord. Zweeds. tot Rth. 17 op levering in October, te verkrijgen tot Rth. 17 24 sch., op het voorjaar Rth. 17. 16 sch. a 17. 12. Gerst in loco gehouden op Rth. 20 en verkocht tot Rth. 19. 36 sch., doch men wil dat deze overdrevene prijzen zich niet staande zullen houden. Er is dus op het voorjaar gedaan tot Rth. 15. 12 sch. a Rth. 15. 24 sch. Haver, bij goeden aanvoer, gerezen tot Rth. 12 a 13.

TRIEST den 19 September.

KOFFIJ zeer levendig en vast. — SUIKER hooger. — GRANEN onveranderd. — KATOEN. Door de verhoogde verteringen met minder omgang. — OLIEN over het algemeen hooger. — SPIRITUS met terug getrokkene houders, waardoor weinig handel plaats heeft.

Advertentien.

Getrouwd

W. ANDERSON MILTNER
en
J. A. DE JAGER.

Rotterdam den 24 September 1856.

Getrouwd

C. LA PORTE,
van *Zoetermeer*,
en
M. JONES.

Rotterdam
24 *September* 1856.

STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.

Voor Passagiers en Goederen.

Naar LEITH, het Stoomschip *IVANHOE*, Kapit. *John Cairns*; vertrekt Zaturdag 27 September, des morgens vroeg. Adres bij *GEORGE LEVINGSTON* en bij *J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MAC-GREGOR*, Agent te Leith.

ALLAN & Co.

ONTVANGEN eene GROOTE PARTIJ ECHTE

AMERIKAANSCHE OVERSCHOENEN,

verkocht wordende per Kist en per Paar tot ZEER LAGE PRIJZEN.

MUZIEKSCHOOL,

uitsluitend voor

Onderwijs op de Piano-Forte,

in den HOUTTUIN.

Volgens bepaling van Art. 6 van het School-Reglement brengt de Ondergeteekende het geëerd Publiek bij deze ter kennis, dat de gelegenheid tot het INSCHRIJVEN VAN LEERLINGEN, voor den CURSUS die met primo October 1856 zal aanvangen, geopend zal zijn van HEDEN tot ULTIMO DEZER.

Rotterdam
25 *September* 1856. F. T. VAN GELDER.

NB. **Leergeld:** Voor een Leerling *f* 26 's jaars.
Leertijd: Twee maal in de week twee uren.

, ONDERWIJS OP DE ZONDAGSCHOLEN.

De Commissie van Orde en Toezigt over deze Scholen berigt, dat de **Aanneming van Leerlingen** zal plaats hebben *Donderdag* 2 *October e. k.* Elk die van het onderwijs op de Zondagschool begeert gebruik te maken, mits den ouderdom van 14 jaren bereikt hebbende, vervoege zich, *des avonds ten zes ure*, in het Locaal aan de Kleine Kipstraat en hoek der Conyoolsteeg.

Het Examen en de Prijsuitdeeling zal plaats hebben Zondag den 28 September, des namiddags ten 2 ure, en worden Heeren Predikanten, Bestuurders, Assessoren en Onderwijzers der Zondagscholen uitgenoodigd deze plegtigheid met hunne tegenwoordigheid te vereeren.

De Commissie voorn. neemt de vrijheid de belangen der Zondagschool, alsmede de daaraan toegevoegde inrigting der Bijbelschoolen bij vernieuwing in de ondersteuning en medewerking harer Stadgenooten aan te bevelen.

De Commissie van Orde en Toezigt voornoemd.
Namens haar,
M. WIJT J[R], *Secretaris.*

GENERAL STEAM-NAVIGATION-COMPANY.

ROTTERDAM EN LONDON.

50 *pCt. Vrachtvermindering van het gewone Tarief voor Goederen, Hoornvee 5/, Schapen 1/, Kalveren 2/.*

De Stoomschepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Woensdag en Zaturdag.

ZATURDAG 27 SEPTEMBER, 's morgens ten 11 ure.

Bovendien wekelijks, naar gelang van omstandigheden, EXTRA STOOMBOOTEN, volkomen ingerigt tot het Laden van GOEDEREN en VEE.

De Agenten W. SMITH & P. A. VAN ES.

G. OBREEN

is VERHUISD naar de

Punt, Wijnhaven, wijk 1, n° 473.

Oproeping van Crediteuren.

Krachtens Bevelschrift van den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris in het Faillissement van ANNA ZONDAG, Weduwe JOHANNES CORNELIS MAAGDENBERG, *Ruwstookster* te Rotterdam, in de Breedstraat, worden de Schuldeischers van gezegde Gefailleerde bij deze opgeroepen, om op Donderdag den tweeden October 1856, des middags ten één ure, te verschijnen, hetzij in persoon, hetzij bij behoorlijk gevolmagtigde, in het Geregtsgebouw aan het Haagscheveer te Rotterdam, ten einde hunne Schuldvorderingen te doen verifiëren.

De Curators in gezegd Faillissement,
J. B. L. WENTHOLT.
H. C. VERNIERS VAN DER LOEFF.

Openbare Verkooping,

op het Stads-Timmerhuis, aan den Haringvliet te Rotterdam, op MORGEN den 26 September 1856, des voormiddags ten 9½ ure, van

AFBRAAK,

grootendeels afkomstig van de **Oude Hoofdpoort**, waaronder **DE VAAN** van den Toren dier poort en eenige zoogenaamde **KRASSTEEN**, op de Voorwaarden, die daarvan op het *Timmerhuis* voornoemd, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen. Alles kan bezigtigd worden op HEDEN, van des voormiddags 9 tot des middags 12 ure.

Op heden verschijnt bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*:

Een Vierde, goedkoope Druk
VAN

DE OUDEJAARS-AVOND.

ERNSTIGE LEKTUUR
VOOR DE LAATSTE DAGEN DES JAARS.

DOOR **C. E. VAN KOETSVELD.**

Met een zeer fraai Vignet in Staal.... Prijs *f* 1. 60.
Gebonden in linnen band met Stempels..... - 1. 90.

De Uitgever meent aan een algemeen uitgedrukten wensch te hebben gehoor gegeven, door van dit met roem bekende Werkje een min kostbare uitgave, in bevalliger formaat, in het licht te geven.

In weinige jaren werden *drie* aanzienlijke oplagen uitverkocht.

In bovenstaand formaat verscheen vroeger bij denzelfden Uitgever:

I. **SCHETSEN UIT DE PASTORIJ TE MASTLAND.** Ernst en Luim uit het leven van den Dorpsleeraar; *vijfde druk*, met vignet *f* 1. 60, gebonden.................... *f* 1. 90.
II. **SNIPPERS VAN DE SCHRIJFTAFEL;** *tweede druk*, met vign. *f* 1. 70, gebonden *f* 2. —.
III. **HET MENSCHELIJK LEVEN** in drie woorden, met vign. *f* 1. 60, gebonden.......... *f* 2. —.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.